

NAUJIENOS

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

ISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Rugsėjo-September 12 d., 1975 m.

Kaina 15c

213

PREMJERAS PAVARĖ LIBANO KARO VADA

SOVIETŲ VALDŽIA NEVYKDO HELSINKIO PAŽADŲ

Neleidžia laikraštininkams lankyti sovietų
teritorijos, neleidžia šeimoms susijungti

MASKVA, Rusija. — Prieš 6 savaites sovietų valdžia Helsinkyje pasirašė tarptautinius pasižadėjimus, bet iki šio meto nei vieno jų nepildė, — praneša Chicago Tribune korespondentas Maskvoje James O. Jackson.

Komunistų partijos sekretorius Brežnevas, kartu su kitais Europos valstybių vadais rugpj. 1 d. pasirašydami Helsinkio aktus, pradžioje leisti laikraštininkams laisviai įvažiuoti į Sovietų Sąjungą ir laisviai važinėti pačioje sovietų teritorijoje, bet tai buvo tikrai Helsinkyje viešai padarytas pažadas.

Reporteriai vizos turi laukti
Varšuvoje

Sovietų valdžia pradžioje laisviai leisti reporterius, bet ji neįsileidė Amerikos žinių agentūros korespondento, atvykusio prie sovietų sienos. Jis buvo priverstas grįžti į Varšuvą ir ten prausti septynių dienų, kol iš Maskvos atėjo leidimas įvažiuoti į Sovietų Sąjungą. Be to, Brežnevas pasižadėjo leisti vyrai išvykti iš žemės arba žmonai ir vaikams išvykti pas vyrą ir tėvus, bet iki šio meto dar nei vienas šeimos narys negavo leidimo išvažiuoti. Amerikos konsulatui įteiktą sovietų valdžiai sąrašą 600 žmonių, norinčių išvykti iš Sovietų Sąjungos, bet sovietų valdžia per 6 savaites nei vieno neišleido.

Kai kurie žmonės prašė sovietų valdžią leisti išvažiuoti po keliolika kartų, bet nieko iš to neišėjo. Visa eilė žmonių laukia išvažiavimo vizos ištisą 30 metų. Daugelis manė, kad Helsinkio aktai paskubins šį reikalą, bet dar nei vienas leidimo išvažiuoti negavo. Užsienio korespondentai užsakė kelis Amerikos žurnalus, bet jų dar negavo.

Demokratai juda

PITTSBURGH. — United Steelworkers (plieno) darbininkų unijos prezidentas I. W. Abel kalbėdamas 300 delegatams AFL-CIO industrijos darbininkų konvencijoje sukritikavo Fordo administracijos ekonominę ir socialinę politiką, ragino 1976 metais prezidentu rinkti demokratą.

„Po septynerių metų Niksono ir Fordo valdžios turtingieji pasidarė turtingesni, o neturtingieji neturtingesni, — palikti kaip išmano grumtis su dviguba — infliacijos ir nedarbo našta“, pasakė Abel.

AFL-CIO Unijos Industrinio Departamento delegatai šioje konvencijoje atstovauja 5.5 milijonus industrijos darbininkų.

WASHINGTON. — Laiavų pakrovėjai, AFL-CIO prezidento George Meany „laiminami“, nuo praeito trečiadienio pradėjo pakrauti Sovietų gabenamus grūdus, bet fermerių organizacijų lyderiai piktai kaltina Fordo administraciją, kad ji „kapituliuoti“ prieš unijų spaudimą.

IS VISO PASAULIO

CHICAGO. — Spėjama, kad encephalitas (miego liga) apsigimimų visame Illinojuje nuo tos ligos atsirado iki šiol buvo 183. Cook apskrityje, tai yra Chicagoje su priemiesčiais paskutinėmis dienomis apsirgo 7 asmenys, bet tik dviem atvejais įtariama, kad tai gali būti miego liga. Sveikatos apsaugos pareigūnai tvirtina, kad ta uodų išnešiojamoji liga jau praeina.

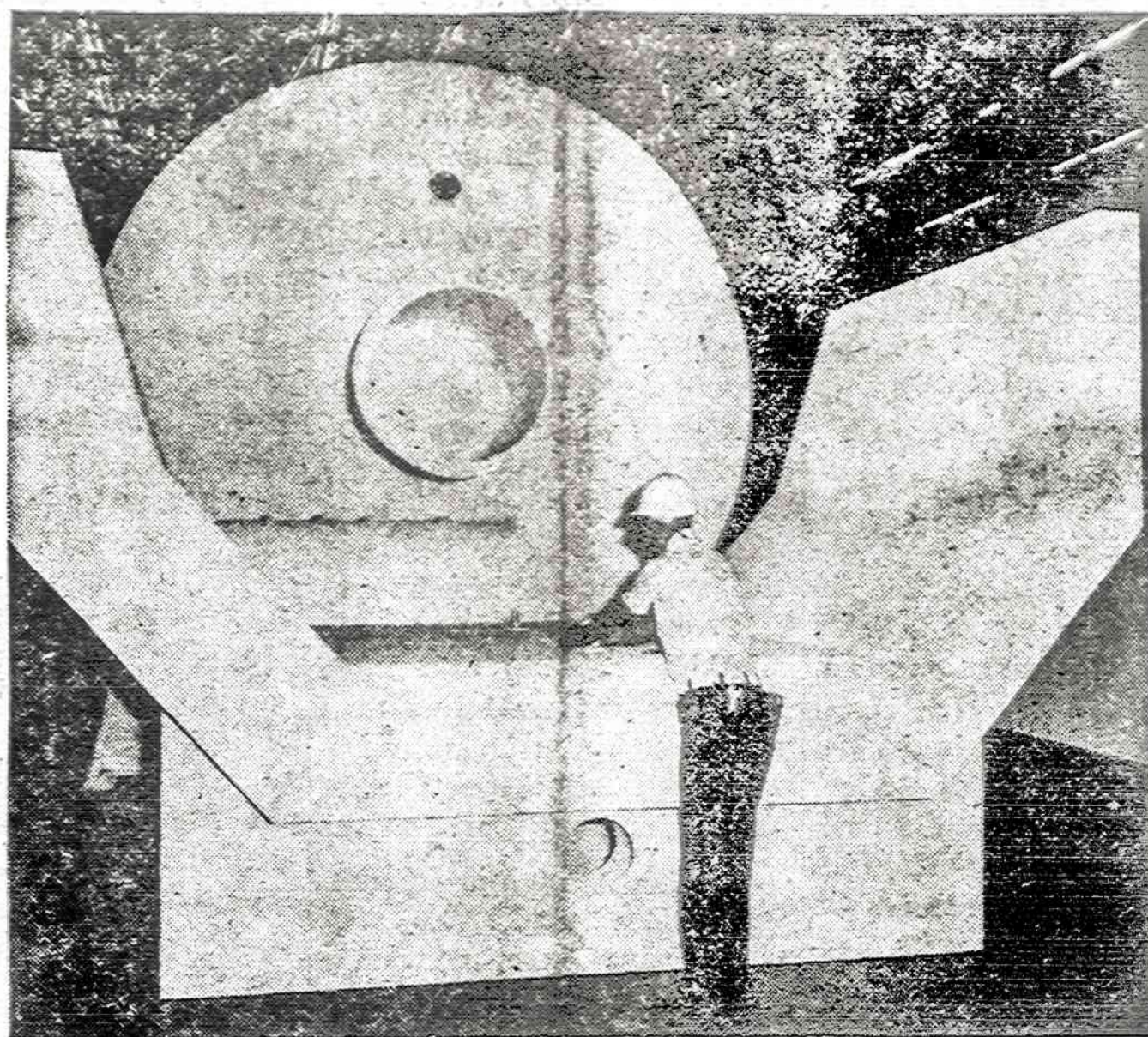
SANTIAGO, Čilė. — Valdantiesiems karininkų dūmtai besirušiant švesti dviejų metų sukaktį nuo valdžios paėmimo į kariškių rankas, valdžios rėmėjų laikraščio La Segunda direktoriaus Mario Carneiro rankose sprogo bomba, kuri buvo gražiai įpakvuota ir atsiųsta kaip dovana. Carneiro nugabentas į ligoninę sunkiai sužeistas.

TOKIO. — Grupė jaunų vyrų plieno lazdomis apsiginklavo įmetė devynias padegamas bombas („molotovo kokteilius“) į Japonijos užsieny reik. ministerio Kiichi Myazava namus. Prasidėjusį gaisrą laiku atskubėję ugniagesiai užgesino. Pats ministras tuo metu buvo savo ministerijoje.

LONDONAS. — Britų vyriausybė trečiadienį pasiūlė išleisti griežtesnius įstatymus kovai prieš rasinę diskriminaciją darbu, butų, švietimo, garsinimų ir reikmenimis aprūpinimo srityse. Prieš tą pasiūlymą, vyriausybės išleistame „baltajame popieriuje“ rašoma, kad valstybė turi pareigą ir gali išnaikinti „spalvų“ (rasių) užtvaras ir bausti tokius, kurie laužo įstatymus.

LISABONAS, Portugalija. — Keturtdienio rytą anksti sprogo bombos Ispanijos ambasadoje, Sheraton viešbutyje ir Ispanų Oro Linijos Iberia ofise. Grupė pasivadavusi Internationalist Revolutionary Solidarity, paskelbė, kad tai buvo jų darbas. Grupė reikalavo paleisti laisvėn du baskus, kurie Ispanijoje yra nužudyti mirties bausme už vieno civilinės gvardijos kario nužudymą.

LISABONAS, Portugalija. — Premjeras admiralas Jose Pinheiro de Azaveda, neįstengęs kaip žadėjo iki ketvirtadienio sudaryti savo vadovaujamo koalicinio ministrų kabineto, trečiadienį tebesitarė su partinių grupių vadais: socialistų lyderiu Mario delegacija. Pasitarimuose dalyvauja ir prezidentas Francisco da Costa Gomes. Pasitarimai tęsiasi.

Alabamoje yra įsteigtas Marshallo vardo Erdvių Centras, kuriame vedami įvairiausi bandymai. Pavelsk matome modernią „sofą“, su kuria privalo susipažinti kiekvienas astronautas. Tai vienintelė tokia „sofa“ visame krašte. Į erdvę pakilti norintieji astronautai turės atvykti į Alabamą ir šioje centre susipažinti su erdvėlaivio randa „sofa“.

PREZIDENTO UŽPUOLIKĖ PRIKLAUSĖ ISPROTĖJUSIŲ ŽMOGŽUDŽIŲ GAUJAI

Buvę numatyta nužudyti 75 žymius žmones

SACRAMENTO, Calif. — Federalinis grand jury trečiadienį apkaltino masinio žudiko Manson mokinę Ms. Lynette Alice Fromme pasikėsinimu nužudyti prezidentą Fordą. Jei bus nužudytas, jai gresia visam amžiui kalėjimas, pritaikant įstatymą, išleistą po prezidento John F. Kennedy nužudymo, 1963 metais.

Prezidentui atvykus į Kalifornijos sostinę ir su žmonėmis besisveikinant ji buvo prasiskverbusi prie prezidento per porą pėdų atstu ir ištiesus į jį .45 kalibro automatinį revolverį, tik nespėjo iššauti, kadangi vienas iš prezidento sargų spėjo ginklą išimti iš rankos. Ji bus pirmoji teisama pagal 1965 metais išleista federalinį įstatymą.

Sacramento. — Sandra Good, kita masinio žmogžudžio Mansono „kulto“ pasekėja ir jo „šeimos“ mirė, Alice Fromme draugė ir viename kambaryje su ja gyvenanti, davė New Orleans radijo stoties WWL bendradarbiui Bob Ruby pasikalbėjimą, pareiškdamą, kad esą numatyta nužudyti apie 75 asmenys iš įvairių profesijų, daugiausiai egzegutyvai tokių būdų, kaip medžio, aliejaus, chemikalų pramonės energijos ir maisto, kurių firmos teršia žemės aplinką. Bent šešių asmenų ji davė ir pavardes, pagrasindama, kad „visi, kas teršia žemę, naikina laukinę gamtą ir kerta medžius, verčiau lai tuojau sustoja taip daryti, nes jie patys ir jų žmonos bus baisiai nužudyti... Žudymai yra reikalingi, nes žmonės patys sau bėdos ieško skriaudami žemę, dėstė mergina savo „filosofiją“, į klausimą kas tas egzekucijas atliks, atsakydama, kad esą „Internacionalinis Retribucijų Teismas“ ir siūlydama, kad visam amžiui kalėjimo bausme nubaustas masinis žudikas Charles Manson būtų pakviestas į Jungtines Tautas.

Kaip Ms. Fromme, 26 metų amžiaus, taip Sandra Good, 30, yra Mansono „šeimos“ narės ir jo pasekėjos.

VELIAUSIOS ŽINIOS

Arabų tarpe bandoma varyti labai piktą propagandą prieš prezidentą Anwar Sadatą, sutikusį taikytis su Izraeliu. Ją skleidžia ne tik kraštutiniai nacionalistai, bet ir komunistai. Pasakojama, kad buvo kėsintasi Egipto prezidentą nužudyti.

Chicagos mokytojų unijos vadai prašo teisėją leisti nuteistam Norman Swensonui vesti pasitarimus dėl algų pakėlimo. Teisėjas padėjo Swensoną 5 mėnesiams į kalėjimą ir įsakė neduoti jam jokių privilegijų. Tuo tarpu Swenson iš vienos įsakinėja unijos nariams, kaip jie privalo toliau vesti derybas.

Policija suėmė 23 metų Walter Kalisz, kurį kaltina rugpj. 19 sumušus Marquette Parke juodį Tribune reporterį Stephen Garnett. Anksčiau jau buvo sumintas 24 metų Dennis Bishop.

Čilės dienraštis La Segunda sprogo didelė bomba. Smarkiai sužeidusi redaktorių. Bomba į redakciją buvo atsiųsta paštu.

Kinijos dirbtuvėse prasidėjo neramumai. Hangchow miesto silko dirbtuvių darbininkai nepatenkinti sunkiomis darbo ir gyvenimo sąlygomis.

Sovietinės politikos šalininkai Angoloje atėmė iš nepriklausomos Angolos šalininkų Calixto miestą.

Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos pradėjo pasitarimus su JAV atstovais dėl Amerikos bazų. Firma jis norėjo, kad amerikiečiai greičiau išsikraustyti, bet dabar jau prašo, kad jie dar ilgiems metams pasilikų dabartinėse laivyno ir aviacijos bazėse.

Vakarų Vokietija sutiko pasikolinti komunistinei Lenkijai veik pusantrą milijono markių, bet pinigų neduoda, kol lenkai neiškeis 125,000 Lenkijoje dar gyvenančių vokiečių.

Ltn. William Calley bausmė patvirtinta

NEW ORLEANS. — Federalinis Apeliacijų Teismas trečiadienį patvirtino buvusiam Armijos leit. William L. Calley kariuomenės teismo skirtą bausmę už masinį žmonių žudymą My Lai kaime Vietnamo karo metu.

„Šis teismas yra įsitikinęs, kad Lt. Calley gavo teisingą sprendimą kariuomenės teisme už jo būrio nusikaltimą prieš civilius Vietnamo piliečius My Lai kaime. „Tai buvo tragiškiausias įvykis šios valstybės (JAV) ginkluotųjų pajėgų istorijoje“, astūnais balsais prieš penkis pareiškė apeliacijų teismas. Calley apeliacija prieš jį nuteisusio Distrikto teismo sprendimą buvo remiama tuo, kad Lt. Calley byla buvo per daug išreklamuota ir dėl to negalėjo būti bešališka. Calley advokatas Houston Gordon pareiškė, kad apeliuos į U. S. Aukščiausiąjį Teismą.

Calley originaliai buvo 1971 metais nuteistas visam amžiui kalėjimo, bet laikui bėgant įvairiais legaliais būdais jo bausmė buvo nuolat sumažinama.

BUENOS AIRES. — Aukštasis peronistų partijos šulės pranešė, kad prezidentė Maria Estela Peron išvyksta ilgą atostogų sveikatai taistyti. Atostogos truks 45 dienas.

yra Mansono „šeimos“ narės ir jo pasekėjos.

PULKININKĄ PAKĖLĖ Į GENEROLUS IR LIEPĖ BAIGTI KOVAS

Tripolyje karo vadas įsakė palikti
gana platų „niekono“ ruožą

BEIRUTAS, Libanas. — Libano premjeras Rašid Karami, ištisą savaitę besitaręs su politinių grupių vadais, nutarė leisti Libano kariuomenei atstatyti tvarką ne tik Tripolyje, bet ir kitose krašto vietovėse. Bet pasitarimai su kariuomenės pusėn ir įsakinėjimai Tripolio ginkluotųjų gaujų vadams nieko nepadėjo. Vienas gražiausių Libano miestų į kelias dienas virto pasibaisėjimo vieta. Vagiliai ir pasipelnymo ieškantieji pradėjo plėsti krautuves ir sandėlius. Policija buvo bejėgė, nes ginkluotųjų gaujų skaičius buvo žymiai didesnis, negu policininkų. Be to, ginkluotieji nesilaikė jokių taisyklių.

Premjeras Karami, gavęs kabineto daugumos pritarimą, įsakė kariuomenei tuojau atstatyti tvarką Tripolyje. Jeigu vyriausybė dar kelias dienas leis ginkluotoms gaujoms siausti, tai pusė miesto gyventojų bus išžudyta ir apipilėtos pačios svarbiausios prekybos ir pramonės įstaigos.

Visuomenei buvo pranešta, kad kariai ryžosi tvarką atstatyti, bet buvęs kariuomenės štabo viršininkas gen. Iskander Ganem visą reikalą vilkino ir menorojo, kad kariuomenė įsimaitytų į krašto vidaus reikalus. Jis premjerui ir kitiems vyriausybės nariams aiškino, kad gali prasidėti pilietinis karas, jeigu kariuomenė imsis malšinti jau dabar pusėtinai įkaitusias puses. Premjeras pirmą dieną tikėjosi veiksmų tvarkai atstatyti, bet gen. Ganem neskubėjo. Jis ir toliau tebekalbėjo apie galimą pavojų visai valstybei.

Tada premjeras Karami, jau visai nesitaręs su kitais kabineto nariais, pavarė kariuomenės vadą gen. Iskander Ganem, pulkininką Hanna Said pakėlė į generolus, paskyrė kariuomenės štabo štabo viršininko pareigoms ir įsakė vykdyti buvusiam karo vadui duotą įsakymą. Gen. Said tuojau pasiuntė karius į Tripolį, į taip vadinamą „niekieno žemę“, esančią tarp abiejų kovojančių pusių.

Be to, gen. Said kariuomenės pusėn įsakė mesti ginklus ir trauktis į taikos pozicijas. Jis pats tuojau susižinojo su abiejų pusių vadais ir liepė jiems praplėsti „niekono zoną“, o vėliau sunėsti visus ginklus ir karo vadų nurodytas vietas. Jis kiekvienam Tripolio gyventojui aiškiai paskėlė, kad bus baudžiamas kiekvienas, kuris neatiduos ginklo ir šaudmenų.

Naujas karo vadas panašų priemonių imasi ir kalnuotoje Zgortos srityje. Mahometonai yra apsupę Zgortą veik iš visų pusių ir neleidžia vietos gyventojams net būtiniausių daržovių provincijoje įsigyti. Kalnų keliai užbarikaduoti.

Gen. Said pirmiausia ir Zgortos srityje įsakė palikti „niekono plotą“, į kurį jis siunčia kariuomenės. Jeigu bet kuri pusė pradės trukdyti kariams „niekono“ zoną plėsti, tai visa kariuomenės jėga bus nukreipta prieš tvarkos ardytojus.

Vyruoja įsitikinimas, kad naujas kariuomenės vadas ne tik atstatys tvarką visame krašte, bet jis nuginkluos visas kariauti pasiryžusias grupes, įskaitant ir

Raudonoji Kinija pasisavino Tibetą

HONG KONG. — Kinijos komunistų laikraštis „Peoples Daily“ paskelbė, kad Tibetas yra Kinijos teritorijos „neatskiriama dalis ir kad Dalai Lamas viltis atgauti... sostą „sapasn ir svajonė“. Dešimties metų po Tibeto okupacijos ir inkorporacijos su kakties proga „Peoples Daily“, kad sistema, kur Dalai Lama garbiamas kaip budistų „dievas-karalius“, yra baigta amžinai“. Kinija tą 560,000 ketvirtinai mylių karalystę Himalajų kalnuose inkorporavo 1965 metais. Laikraštis tačiau neslepia, kad Tibetas tebesipriešina kinų valdžiai ir kolonizacijai.

Lamos šalininkams pasiūlė amnestiją

HONG KONG. — Dešimties metų nuo Tibeto aneksijos proga Kinija pasiūlė amnestiją rėmėjams ir šalininkams „dievo kariaus“ Dalai Lamos, kurs Tieto sukilimo 1959 metais pabėgo į Indiją.

Spėjama, kad amnestija liečia ir tuos tibetiečius, kurie pasilikko nebeigė, ir visą laiką priešinosi Tibeto okupacijai. Tibeto teritorija užima visą astuntą Kinijos teritorijos dalį.

Amnestijos pasiūlymą padarė Hua Kuo-feng, Kinijos saugumo jėgų viršininkas savo kalboje viešame susirinkime Tibeto sostinėje Lhaca, kaip praneša Nes China News agentūra.

OTTAWA, Kanada. Finansų ministras John Turner, skaitomas dabartinio ministerio pirmninko Pierre Trudeau įpėdiniu, trečiadienį įteikė savo rezignaciją ir pasitraukia iš valdžios pareigų į privatų gyvenimą.

Vėšiau.
Saulė teka 6:27, leidžiasi 7:06.

Kodėl žvėreliai gyvena ten, o ne kitur

Kokiu būdu sala taip greitai atsigauna? Nesunkias žolę ir orchidėjų sėklas, paprastų sporas atnešė vėjas. Stambūs koso riešutai atplaukė jūra. Figos ir meliono medžių sėklų galėjo atnešti paukščiai, kurie lėsa šiuos vaisius ir praryja sėklas. Gyvūnai buvo užnešti į salą per audras arba pakliuvo čia sykiu su įvairiais plūduruojančiais daiktais. Šiuo metu Krakatau gyvybė virste verda, tačiau dar nepasiekė pusiausvyros. Toli gražu ne visi kildos čia gyvenę augalai ir gyvūnai sugrįžo į salą, ir rūšių santykiai dar ne visai nusistovėję. Pavyzdžiui, žiurkių — vienais metais tiek prisiveisia, kad jos neturi ko esti, o kitais, atvirkščiai, čia jų labai nedaug.

Tačiau reikia turėti galvoje, kad Krakatau yra tik už keturiasdešimt kilometrų nuo klesnčios salos. O kaip būtų vykęs kolonizavimas, jeigu artimiausias gyvybės šaltinis būtų per tūkstantį mylių! Šiuo atveju gyvybės atkūrimui būtų prireikę tūkstantmečių, ir tai kažin ar ne pernelyg optimistiškai prognozuojame.

Dėl tų pačių priežasčių, kurios nulemia salos augalų ir gy-

vūnų izoliuotumą, paprastai labai dramatiškos esti sveltinių rūšių įsiveržimo pasekmės. Gyvūnai, prisitaikę gyveniti saloje ir, nesant čia priešų, praradę bet kokias gyvybines adaptacijas, pasirodo esą visiškai bejėgiai pasipriešinti įsibrovėliams. Sulaukėję šunys ir katės, naminės žiurkės ir pelės, pakliuvę į tokias salas sykiu su atradėju laivais, žiauriai susidoro davo su salos gyvūnais, kurie ligi tol turėjo mažai priešų. Lord Chau saloje, esančioje ties rytiniu Australijos pakraščiu, veisėsi nuostabūs paukščiai. 1918 metais sudužus vienam laivui, į salą pakliuvo žiurkės. Per dvejus metus visi paukščiai nukeliauti rojų. Miniatiūrinis Maskarenos salynas Indijos vandenyne paskutiniaisiais metais tapo 36 gyvūnų rūšių žuvimo arena. Toks išnykimas arba išnaikinimas beveik visuomet įvyksta tada, kai saloje pasirodo ligi tol nebuvę gyvybės rūšys, šurkščiai pažeidžiančios biocenozėje nusistovėjusią pusiausvyrą. Tokio įsiveržimo rezultatas yra vadinamasis "ekologinis sproginimas" — neregėtas užsiveisimas tų augalų ir gyvūnų, kurie ligi

tol buvo ribojami arba fizinių perivarų, arba kitų gyvūnų būtybių egzistavimo.

Susiklosčius bendrijų ar dyms, atgabenus čia naujas rūšis, labiausiai paveiktą Naująją Zelandiją, kurios klastinčių fauna ir flora stebėtinai pasikeitė. Daug kas čia dar džiugina akį, tačiau ekologo žvilgsnis, besidairantis unikalaus augalų ir gyvūnų pasaulio likuciu, nuolatos atsimušia į buldozerių ir žemės ūkio mašinų suknaisiotas dirvas. Zinoma, Naujoji Zelandija patyrė ir ne vieną natūralų poveikį, besiliejantį su klimato atšalimu, laipsnišku biocenozės kitiimu, dar prieš civilizato žmogaus atvykimą. Maoriai, įsikūrę Naujojoje Zelandijoje 400 metų prieš čia pasirodant Džeimsui Kukui, pakeitė salos vaizdą, tačiau ne taip katastrofiškai. Jie atgabenė į salą nekenksmingų Polinezijos žiurkių ir neagresyvių šunų veisę; nei vieni, nei kiti nepadarė lemiamos žalos vietinei faunai.

Realus pavojus kilo tuomet, kai Naujoje Zelandijoje užsiveisė žiurkės ir šunys, atvežti europiečių. Kapitonas Kukas, aplankęs salą 1773 ir 1777 metais atgabenė čia avių, ožkų, kiaulių, naminių paukščių, bulvių, kopūstų, ropių ir kitų kultūrinių augalų ir gyvūnų; sekantis žūrininkų ir banginių medžiotojų apsilankymai dar labiau praturtino saloje atvežtą florą ir fauną svetimomis rūšimis.

Tais laikais laivuose buvo įprasta laikyti įvairius gyvūlius turint tikslą išleisti juos pirmoje pasitaikiusioje saloje, kur jiems tinkamos gyvenimo sąlygos. Tokiu būdu jūreiviai stengdavosi užsikrėmti sau maisto atsargas, plaukiant atgal pro tas pačias salas. Taip pat buvo norima padėti čiabuviams. Kiek vėliau į salyną buvo atgabenta juodųjų ir giesmininkių strazdų ir tokių europinių augalų, kaip gervuogių ir aviečių. Taip buvo padaryta dviguba klaida, nes būtent starzdai labiausiai ir platina šiuos lėtai plintančius augalus. Kažkur apie 1870 metus rimtai iškilo triušų problema: kovai su jais buvo atgabentos kiaušės ir šėkai. Grobuony išplito, tačiau triušų iš esmės nesumažėjo.

Europinių augalų ir gyvūnų antplūdis ypač sustiprėjo praėjusį šimtmetį, kuomet Naujosios Zelandijos gyventojai įsigėdė perkelti jiems mielus Europos gamtos bruožus ir savo naują tėvynę ir sukurti Pietų pusrutulyje tiksliai Anglijos kopiją. Buvo atgabenta apie 130 rūšių paukščių — apie 30 iš jų užsiveisė naujose vietose. Iš žinduolių kolonizuoti naujų kraštų atvyko amerikinis briedis, elnias vapi, baltauodegis ir juodaudegis elniai iš Šiaurės Amerikos; taurasis elnias ir danielius iš Europos ir kt. Imperatorius Prano Juozapo padovanotosios stiernos Naujojoje Zelandijoje taip pat plito, kad jų skaičius vos ne-

viršijo jų populiacijos tėvynės Alpėse. Iš 48 atvežtų žinduolių rūšių 25 gyvena kaip laukinės, jų tarpe sulaukėję naminių kiaulių, arklių, avių, ožkų ir kačių palikuonys. Elnių ir danielių populiacijos pasiekė nepaprastų dydžių.

Kartu su sulaukėjusiomis ožkomis ir kiaulėmis jos niokojo gūdžius pirmykščius miškus. Kaip pats baisiausias kenkėjas, vos ne visai nugriauziantis medžius, užsirekomendavo Australijos oposumas, arba kuskusas, 1858 metais atgabentas iš Australijos kaip verslinis žvėrukas. Šių smulkių sterbinių šiuo metu tokia gausybė, kad į elektros perdavimo linijų stulpus užsikabarioję žvėreliai tampa trumpųjų sujungimų priežastimi.

Iš augalų į Naująją Zelandiją buvo atvežta apie 400 — 600 naujų rūšių. Tiesa, ne visi jie čia įsigalėjo ir čia engti vietinę florą, tačiau kai kurie pasakėsiškai suklestėjo. Europinis rūšiukas savo tėvynėje pasiekia gana kuklaus dydžio; Naujojoje Zelandijoje jo stiebai išauga žmogaus rankos storio ir keturių metrų aukščio; kartais jais visiškai užželia upės. Didžiulia miškų žuvo, virto nevaisingomis stepėmis. Kilo nestabdoma erozija; kitados laivininkystei tinkamos upės, dabar virtę apgailėtinais upeliukščiais, tik liūčių metu suputoja drumstomis srovėmis.

Naujoji Zelandija tapo ne vieno ekologinio sproginimo, o ištisos jų serijos arena. Šie sproginimai nepaprastai pakenkė pirminei florai ir faunai. Beveik tas pats dėjos ir dedasi su viso pasaulio augmenija ir gyvūnija: salose ir žemynuose, ežeruose ir upėse, kalnuose ir dykumose, netgi jūrų gelmėse. Gyvūnai patys savaime nesugebantys perkirsti biogeografines užtvanas, būnai su žmogaus pagalba lengvai prasišverbia iš vienos srities į kitą. Pavyzdžiui 1830 — 1890 metų tarpe keliose Britų salų vietovėse buvo atvežtos ir paleistos pilkosios voverės. 1930 metais jos jau veisėsi 33 vietovėse, o bendras jų arealo plotas apėmė apie 3500 kvadratinį kilometrą. Užregistruotas atvejais, kaip per septynetą metų voverių gyvenviečių skaičius nuo 274 pašoko iki 708. Dar labiau pritrėnkiantis buvo ondatrų užsiveisimas. 1905 metais vienas čekų žemvaldys paleido į laisvę penkis žvėrukus, atvežtus iš Šiaurės Amerikos; paskui jo pavyzdžiu pasekė dar keletas žmonių norėjusių praturtinti savo krašto fauną nauju kailinių gyvūnu. Šiuo metu Europoje yra keletas milijonų ondatrų. Atvežtas į Rusiją, čia irgi labai paplito visoje didžiųjų Sibiro Šiaurės Europos upių sistemoje. Netgi mažytėje Suomijoje kasmet nuduriama nuo 100.000 iki 2.000.000 ondatrų kailiukų! Anglams pavyko šiaip taip ondatrų atsikratyti, išnaikinant dešimtimis tūkstančių žvėrelių, įsikūrusių Britų salose, tačiau už tai te-

ko brangiai mokėti: daugelis niekuo dėtų žvėrelių ir paukščių žuvo gaudynėse, skirtose ondatroms. Vien tik dviejose Škotijos upėse buvo sugauta daugiau kaip 1000 ondatrų ir tuo pačiu ir spąstus pakliuvo 5783 kitokie žinduoliai ir paukščiai.

Sąrašas sveltinių gyvūnų, kurie buvo atvežti į jiems nebūdingas biogeografines sritys, gana didelis, ir jame dažnai pasitaiko gyvūnų, mūsų laikais jau tipišku viename ar kitime kraštovaizdyje. Pavyzdžiui, varnėnas, šis Europos paukštis, 1891 metais buvo paleistas į laisvę centriname Niujorko parke. Dabar varnėnai paplitę visoje Amerikoje nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno pakraščio ir nuo Aliaskos iki Meksikos. Tą patį galima pasakyti apie jūrinę negę, primityvią žuvį, kuri prisisiurbia prie kitų žuvų kūno ir maitinasi jų krauju ir syvais; apie 1918 metus Uelendo kanalu į jainai prasišverbė ir Erio ežerą, iš Erio — į kitus ir per keletą dešimtmečių nu-

siaubė kitados nepaprastai gausius Didžiųjų ežerų lašinių žuvų telkinius. Neporinis šilkverpis, vabzdys, su kuriuo be kovo dūmamos Jungtinės Valstijos kasmet išmeta porą milijonų dolerių, atvežtas iš Europos ir netyčia paleistas vieno prancūzo, bebendant sukryžminti jį su šilkmediniu šilkverpiu. Labai daug Šiaurės Amerikos pavojingų kenkėjų — ne savi, o atgabenti ir, nesant kitų parazitų bei grobuonių, nėra kam kontroliuoti jų paplitimo.

Gyvename tokiais laikais, kuomet vyksta intensyvūs rūšių maišymas. Augalai ir gyvūnai tarsi pajudėjo. Iš Brazilijos prasiskverbęs virusas miksomatozė neseniai sunaikino daugybę Australijos, Britanijos ir Vakarų Europos triušų. Iš Amerikos į Europą pra-

siskverbęs Kolorado vabalas daug kur siaubia bulvių derlius. Kur tik nepažvelgsi, smarčiai susiūbavusi natūralioji pusiausvyra. Jau geras šimtmetis žmogus perkeldinėja įvairias rūšis į jiems svetimas sritis. Palaipsniui keitimasis bendrijose, anksčiau trukęs milijonus metų, mūsų dienomis labai paspartintas. "Neturime teisės apsirikti, — tvirtina garsus ekologas Čarlas Eltonas. — Mes esame didžiulių Žemės floros ir faunos pasikeitimų liudininkai".

(Iš "Populiariosios ekologijos").

"NAUJIENOS" REKLEVENO L'ETUVIO TRAUIGAS IR BICIULIS

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" SU DIDELĖMS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik	\$3.00
Minkštais viršeliais tik	\$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpuošiai. Dabar tik	\$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bieflinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bieflinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražiai viršeliais, 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštais virš.	\$5.00
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais	\$2.00
Prof. S. Kalrys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bieflinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais viršeliais.	\$5.00
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūnienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūnt Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 272 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapačinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsinys. Tai yra Amerikoje besikuriantio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPODIJAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVOJ. Autore buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 85 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJŲ KILIMŲ Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpuošiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARASTĖJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridant čekį ar pinigine perlaide.

It's a question of maturity.

A lot of people don't buy U.S. Savings Bonds because they think it takes them 10 years to mature. Take another look. The old green Bond ain't what it used to be. Now Bonds mature in less than 6 years.

That's one reason Bonds are so popular nowadays. They're simple to buy, and one of the surest ways to build a nest egg for something (or someone) special.

U.S. Savings Bonds. Maturity at 5 years, 10 months. If you don't

want to use that money right away, there's a 10-year extension privilege. Either way, you'll find that Bonds mature at just the right age for you.

Take stock in America.

Bonds mature in less than six years. Now U.S. Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity of 5 years. 10 months (4 1/2% the first year, 4 1/2% the second year, 4 1/2% the third year, 4 1/2% the fourth year, 4 1/2% the fifth year, 4 1/2% the sixth year, 4 1/2% the seventh year, 4 1/2% the eighth year, 4 1/2% the ninth year, 4 1/2% the tenth year).

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Nereikalingas ir neprasmingas darbas

"Lithuanians in Canada" knyga

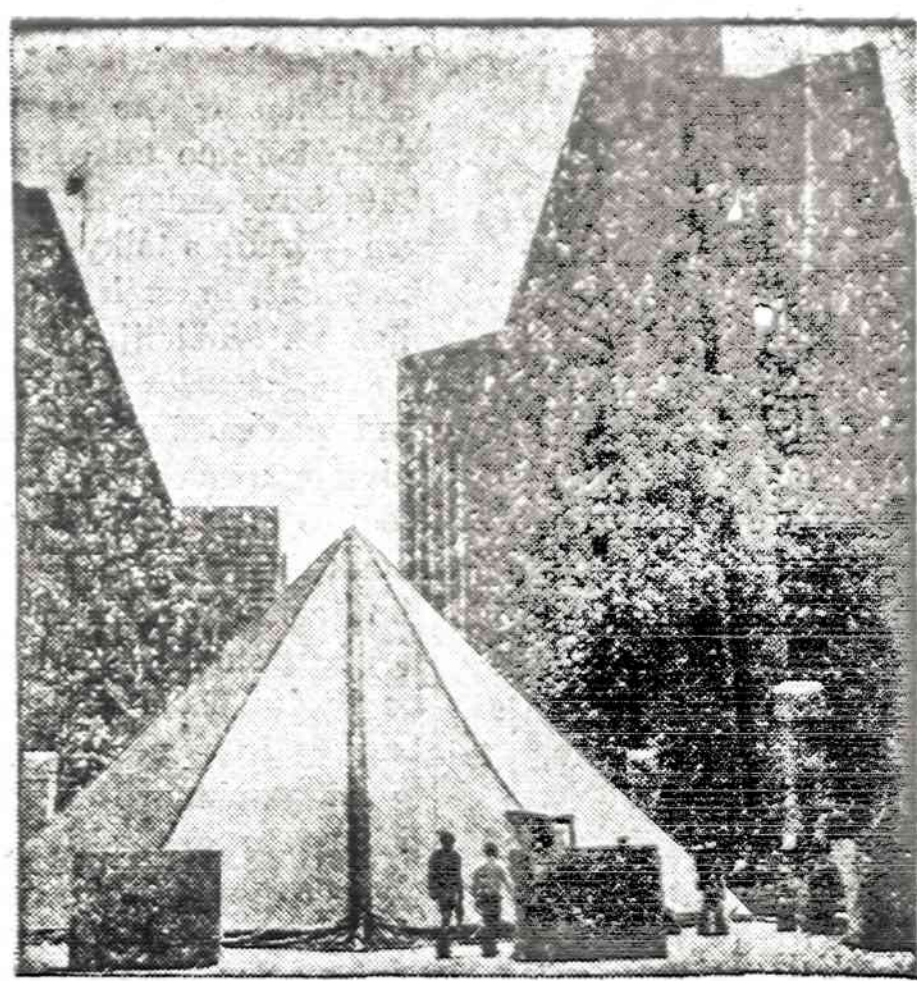
(Tęsinys)

Visai kita istorija dabar. Šiandien Lietuva yra Sovietų okupuota (nuo 1940 m. birželio mėn. 15 d. J. V.), geležinė uždanga* (šį istorinį terminą pavartojo pirmą kartą buvęs Anglijos ministras pirmininkas W. Churchill'is savo doktorato kalboje 1946 m. kovo mėn. 5 d. Westminster'io College, Fulton'e (Missouri State) JAV) atsirado nuo laisvojo pasaulio, t. y. patekus žiauriam vergijon, kuri prilygtų tikram kalėjimui. Jos gyventojai neturi jokių teisių, tiesiog nužmoginti. Visų rūšių nuosavybės iš jų atimtos, — apilėsti, paversti elgetomis, suvaryti į valstybinių dvarų ir kolūkių baudžiavas, neturi teisės pasirinkti sau darbą, nei persikelti kitur — prižiūri prie vietos. Kaip taisyklė — komunistinės valstybės valdymo santvarka — taryboms, kalniniams, šeimų ardyboms, trėmimams į Sibirį ir kitas šiandien Maskvos valdomas sritis, — yra kasdieninis reiškinys! Išremitų vietos iš glumos Rusijos atgabenami kaciapai. Eina skubi ir planinga rusifikacija. Visokiomis priemonėmis lietuvių tauta naikinama fiziniškai, — vykdomas tikros tautų genocidas! Lietuvos okupant

tas visais būdais tai bando slėpti nuo laisvojo pasaulio akių. Rubežiai dėlto aklinai uždaryti. Gauti leidimą išvykti yra didžiausi sunkumai. Jei iš viso per metų eilę kam ir pasiseka. Turistų teisėmis atvykstantiems į Lietuvą iš užsienio lietuviams neleidžiama aplankyti savo gimtines vietas, be liudininkų pasimatyti su savo artimaisiais — tėvais, vaikais, giminėmis. Tai vis tiesioginės priemonės — neleisti patirti iš pirmųjų patikimų šaltinių apie tikrą šalies padėtį komunistinės vergijos pačiuose!

Ta proga čia tenka pastebėti, kad dabar okupuotoj Lietuvoj yra ir, taip vadinama, vietinė lietuviška valdžia, sudaryta iš parasidavėlių, kvailių, kuri jokių teisių neturi ir yra tik išorė prysakio dekoracija, — marionetės, šokamos iš Maskvos troikos traukoma virvute!

Tik keletas aukščiau patiektų būdingų faktų iš istorinės carų valdymo gadynės ir dabartinės komunistinės Maskvos diktiatos Lietuvoje, tai sugręti, nus, manau, kiekvienam paaiškės tas milžiniškas skirtumas tarp tų dviejų valdymo sistemų: carų laikai Lietuvoje, tai buvo tautos genocidas! Lietuvos okupan-

Arica Institutas pastatė naują lengvą palapinę, tinkamą didesnei šeimai. Pavėskle matome palapinę, pastatytą San Francisco centreje gatvėje. Pardavėjai kviečia praeivius užsiti, apžiūrėti ir pasiimti vieną arba kelias tokias lengvas palapines.

bartine maskvine Lietuvos okupacija, kuri prilygtų tikrai vergijai, pragariui...

Mūsų nepriklausomybės ir laisvės 22 metų laikotarpio (nuo 1818 m. iki 1940 m.) švėtimą, knyga bando atvaizduoti smulkia statistika apie visų rūšių mūsų mokslo įstaigas, profesorius ir lankytojus. Patiekti nepilni statistiniai duomenys, matant ant greitųjų pasirodymų, negali nustebinti kanadiečių, neduoda pilną vaizdą, taigi ir neatlieka užsibrėžtą tikslą. Iš viso sumini 600 studentų abiejose universitetuose nesudaro jokio įspūdžio. Atrodo, čia būtų buvę visai nuosekliai suminėti ir kitų universitetinio lygio mokslo įstaigų statistika, kaip tai komercijos, technikos, meno, žemės ūkio ir miškų, ir t. t. Be šių davinų vaizdas yra ne tik nepilnas, bet ir klaidinantis, apie mūsų nepriklausomybės laikų aukštojo mokslo stovį ir jo siekiantį jaunimą.

XII

Švėtimo skyriuje, 88—122 knygos psl., nemaža vietos paskirta mūsų šeštadieniškos mokykloms Kanadoje. Kad tas klausimas yra svarbus, nieks negali užginti. Tik mus vėl stebina ten pat patiekti komentarai dėl tų mokyklų reikalingumo! Knyga, pasiremianti Amerikos mokslininkų nuomonėmis, nurodo bent tris to reikalo pagrindus: a) tėvų noras išmokyti savo vaikus daugiau svetimų kalbų, kanadiško biliginizmo, praplėsti tuom vaikų intelektualinį akiratį, sudaryti sąlygas lengviau prisitaikyti į gyvenimą; b) įskiepinėti vaikams atsivertę iš Europos kultūrą — literatūrą, muziką, meną, teisę, demokratinius principus ir t. t.; c) išmokyti savo tautybės. Žiūrint iš čia vietinio kanadiško taško, gal ir neblogai? Tačiau, tai vis oportunistiniai tikslai, nieko bendra neturint su mūsų šeštadieniškos mokyklomis!

"Įskiepinėti vaikams atsivertę iš Europos kultūrą — literatūrą, muziką..."

Praktiškai išeitų, kad mūsų šeštadieniškos mokyklose Kanadoje turėtų būti aiškiami Europos literatūriniai kūriniai F. Schiller'io, J. Goethe'io, F. M. Dostojevskio, L. Tolstoj'aus, G. B. Shaw, H. Ibsen'o, G. Maupassant'o, H. Sienkiewicz'iaus, A. Dante'io ir t. t., o muzikos srityje veikalai — J. B. Bach'o, L.

Beethoven'o, J. Sibelius'o, P. Čaikovskio, G. Verdi'o, C. Gounod'o, Strauss'o ir kitų.

Panašiai ir kiti Europos kultūros lobiai — menas, teisė, demokratijos principai ir t. t.

Tur būt, netenka įrodinėti, kad visa tai priklauso aukštojo mokslo siekiančiųjų programoms, bet ne pradžiamokslams. Visais tais klausimais Kanados universitetai suteikia pakankamai žinių, kurie savo mokslus grindžia irgi Europos kultūros atliekamais, nes pati Kanada dar nespėjo sukurti savosios kultūros, jei neskaityti hockey ir base-ball'o "kultūros".

Vėl, abidvi čia vartojamos svetimų kalbas, anglų ir prancūzų, mūsų vaikai puikiai išmoka bendrose Kanados švėtimose, taigose — mokyklose, gimnazijose ir t. t. Taip pat netruksta savos tautybės, kuri čia laikoma pagrindiniu dalyku visose Kanados, konfesiniuose pagrindais suskirstytose mokyklose, kur tikrai kartais skiriama daugiau valandų, nei matematikai. Mokinyms nepereis į aukštesnę klasę, jei negaus patenkinamo poįmio iš katekizmo!

Taigi, aukščiau knygoje išvardinti, visi šeštadienių mokyklų reikalingumo motyvai, visai neišlaiko kritikos. Nepaliečia to reikalo "quintessence'jos"! Tai tik bereikalingas filosofavimas, ar labai negudrus užmaskavimas. O gal tai pašalinės įtakos pasekmė — Kanados šimtmečių pamintė komisijos "nuopelnas"? Tuo tarpu pagrindinis mūsų šeštadienių mokyklų tikslas yra gan aiškus ir neginčytinas — lietuvių išlaikymas!

Tiesioginis jų uždavinys yra: A) Išmokyti mūsų vaikus gerai lietuvių kalbos žodžiu ir raštu,

B) Supažindinti su garbinga mūsų tautos ir valstybės praeitimi — istorija ir jos geografinė padėtimi;

C) Įskiepinėti savo tautos ir tėvynės meilę, patriotizmą;

D) Detaliai išaiškinti mūsų kovas dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, prisimenant visus mūsų žymius kovotojus ir visus tautos žadintojus, o ypač paskutines mūsų laisvės kovas 1918—1920 metų!

E) Gerai išaiškinti mūsų paskutinių 22 metų laisvės ir nepriklausomybės gyvenimo pažangą ir laimėjimus visose srityse.

F) Nupiešti dabartinės okupacijos žiauriausio jungo pasekmes, tautos kančias ir maskvinio okupanto sąmoningai vykdomą lietuvių tautos genocidą;

G) Mūsų jaunimui įdiegti pasiryžimą likti visad lietuviams ir kovotojais dėl savo tėvynės Lietuvos!

Visa tai turėjo būti trumpai ir drūtai pabrėžta anglų kalboje knygoje be jokių platesnių komentarų, ar tai kokioms nors Kanados komisijoms patiktų ar ne!

Deja, to visai pasigendama. (Bus daugiau)

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

ATOSTOGOS TABAKO KARALYSTEJE

Laisvu nuo darbų laikų, bandomoji stot's "Imperial Tobacco Company", kurioje specialistai agronomai ruošia simpoziumus, pamokina, pataria ūkininkams įsisavinti išrastas naujas auginimo metodus. Supažindinimas vyksta ir vasaros metu laukuose, kur galima matyti įvairias naujenybes tabako auginime.

Tuose simpoziumuose dalyvauja ir prekybininkai. Jie tobulina mašinas pritaikant naujiems auginimo metodams.

Toje bandomoje "Imperial" stotyje ir mūsų lietuvis Dr. Bronius Povilaitis, genetikos specialistas, dirba kaip mokslininkas išradėjas.

Svečiavusi ir pas ponus B. ir M. Povilaitius. Ir jų gražiausias namas, turtingai komfortabilus, įrengtas butas, išpuoštas paveikslais ir gėlėmis. Malonu buvo susitikti atvažiavusius vasaroti pas savo sesutę Karoliną ir Petrą Kubilius su vaikais iš Čikagos.

Besivažiinant tarp kitko paklausiau Dr. Povilaitį kaip specialistą, kuogi skiriasi pypkės tabakas nuo cigarečių tabako? Pypkoriai gi tvirtina, kad pypkė rūkyti nėra taip pavojinga kaip cigaretes. Ogi pypkės tas pats tabakas esąs kaip ir cigaretes, tik į pypkinį tabaką pridėdama specialus padožas.

Kiekviena firma, didelėje paslapyje laiko seifuose savo padožo receptą. O rūkioiui skirtumas tarp cigaretes esąs toks, kad cigarete išrūkusi visa ir nieko nebelieka, o pypkė berūkanti, tas padožas atsiskiria, pradeda pypkėje kliurkėti ir labai smirda. Tai toks esąs ir pypkės rūkymo sveikatingumas.

Vieną pavakare Tillsonburgo ir Delhi apylinkių puikiais meksikietišiais keliais pasivažinėjant, pamaciau daugelio lietuvių plaučius žaliuojančius tabako lapais kviečiais ir kukurūzais laukus ir jų didelius, vieną už kitą gražesnius namus. Pirmiausiai man parodė šios apylinkės didelio velkėjo kultūrininko, kurio straipsnius užtiknu ir spaudoje, tai puikus Stepono Jakubicko namas. Toliau važiuojant namai: Jono Vieračio, Beniaus Stankaus, Do-

mo Žio, Gedimino Rugimiaus, Rožės Augustinavičienės, Felikso Gorklio, M. D. Bartulio, Juozo Astrausko, A. Tamašauskienės, Galdiko. Kreipiausi į savo palydovus klausdama: "Jūs mane vežiojate rodydami vis karališkus rūmus, o kur gi ta lūšnelė tos nabagės A. Maldaikienės, gyvenančios, rodos, šioje apylinkėje, kurį kartą nusikundė komunistų mums mulkinti leidžiamame laikraštuke "Gimtas Kraštas", kad Kanados valdžia ją labai skriaudžianti dideliais mokesčiais ir taip ją apilėšia, kad negalinti išlaikyti savo lūšnelės, nei pragyventi.

Ir priveža mane prie didžiausio, gražiausio, gėlės paskendusio tarp aukštų žaliuojančių medžių balto namo, o didelis, labai geros žemės ūkis prie pačio miesto esąs jos tabako ūkis.

Štai tau, pagalvojau ir lūšnelė! Ar nebūtų A. Maldaikienė gėda, jei to "Gimtojo Krašto" redaktoriai, kartais važinėdami po Kanadą, užvažiuavę į svečius, pamatytų savo korespondentės "lūšnelę"?

Lietuviai tabako auginčiai užsiėmė ne vien tik ūkio darbais bei laisvalaikio pasivažinėjimais

po kurortus. Knygoje "Dešimtmečio istorija" yra visas skyrius, kuriame aprašomas kultūrinis veikimas jų sukurtoose organizacijose. Štai Pranas Žilvytis rašo apie Delhi Lietuvių Bendruomenės apylinkę:

M. Norkus — Skaučių veikla. Stepas Jakubickas — D. L. K. Gedimino šaulių kuopa. M. Povilaitienė — K. L. Katalikių Moterų draugijos Delhi skyrius. K. Pocius — Tillsonburgo Lietuvių ūkininkų klubas. P. Augustis — Kanados Lietuvių Fondas. Tautinių šokių grupė. Medžiotojų klubas. Vladas Miedika rašo apie bažnytinį chorą ir jo koncertus. Iki 1969 metų 66 lietuviškai buvo baigę universitetus bei specialybes — įvairius mokslus.

Visą laiką veikusi lietuviška šeštadieniškos mokykla tik pėmai nebeveikė.

Atsisveikinant su tolimais, naujai pažintais lietuviams, noriu nuosirdžiai padėkoti mane ir mano broli Albiną, taip širdingai priėmusius ir vaišinus savo namuose.

Ypač esu dėkinga p. V. ir P. Garneliams už pakvietimą pas juos pasvasaroti ir p. K. A. Radvičiams už Stratfordą ir maioniją viešnagę keliais atvejais jų namuose.

(Pabaiga)

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražią istoriją. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradižius kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ" ADMINISTRACIJOJE

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, paržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekv. 10 šio žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygelė jums bus pasiūsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansamblių, choral, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$18.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$28.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$0.71
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$28.00
pusei metų	\$14.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

JONAS AUGUSTAITIS

VARŽYBOS DEL EUROPOS

Helsinkio sutarimų išdavos

(Tęsinys)

LIETUVOS KLAUSIMAS

Lietuvos byla atgauti nepriklausomybę pasunkėjo. Jei iki Helsinkio susitarimų nebūvo apribotos priemonės siekti nepriklausomybės, tai dabar gali siekti tik taikio būdu ir taikos metodais, bet nieko nepasakymo kokiais motyvais, tai

lima tą taikos procesą pradėti? Lietuvos klausimas visai nebuvo minimas nei laike ilgųjų derybų Ženevoje, nei Helsinkio delegatų kalbose š/m. VII 30 iki VIII 1 d. Jeigu vokiečių delegacija Ženevoje nebūtų iškelusi dviejų Vokietijų sujungimo klausimo ir nebūtų gavusi minėto pradžioje susitarimo jungti taikos būdu, tai

ir patarti nieko Lietuvon nesiųsti, nes dabartiniu metu ten ne tik "babuškų", bet ir kitokio turto šiandien jau yra pakankamai. Bet kartas nuo karto ir okupanto spaudoje yla išlenda iš maišo ir praleidžia stropiai saugotą melą. Tokiu pavyzdžiu gali būti sugrįžusio turistų parvežta Tiesa, Vilniuje komunistų partijos centro komiteto leidžiama.

Tiesos korespondentai, kaip Naujienų skaitytojai jau žino, pagal centro komiteto įsakymą pasileidžia į kaimą patikrinti, kaip vykdomi vyriausybės ir kompartijos įsakymai. Tiesos korespondentas J. Zalsys, kartu su J. Vaitiekūnu, žemdirbystės instituto direktoriaus pavaduotoju, buvo išvykę į Akmenę tikrinti, kaip ten žmonės laukus dirba ir kolchozus prižiūri. Apie rastą vaizdą tegu kalba jie patys:

"Piktžolėmis apnikę ne vien žiemkenčių laukai, bet ir kitos kultūros. Valkininkų kolūkyje matėme lauką, kuriame sunku buvo atskirti, ar tai bulvės, ar balandų plantacijos. Piktžolės kone žmogaus ūgio. Tiesa, dabar stengiamasi jas kartu su bulvienojais suimti ir išvežti iš lauko. Tai, žinoma, geras dalykas, bet ne pats efektyviausias. Reikės dar daug padirbėti, kad laukais liktų švarus. Ūkiuose pastebėjome ir kitą trūkumą — apleistas senas sodybvietai. Vidury laukų riegso pamatų liekanos, o jau piktžolių — nei nesuskaiciuoti. Jos tarpstie tarpsta. Tokias vietas reiktų kuo skubiau likviduoti.

"Is pirmo žvilgsnio smulkmena atrodo paliktų šiaudų krūvos laukuose. Jos jau kelerių metų šiaudai susmėgę, sujuode. Vaizdas iš tiesų ne koks. Jei taip būtų tik viename ūkyje, gal ir nevertėtų kalbėti. Deja, toks reginys gana dažnas. Paskaičiavus kiek vietos užima senos šiaudų kūgiavietės, susidaro ne vienas hektaras. Per rajoną prarandame keliasdešimt hektarų gerų dirvų. Negaunama ne tik derliaus, bet ir pridaroma žalos — ten veisiasi piktžolės". (Tiesa, 1975 m. rugėjo 5 d., 1 psl.).

Jeigu panašų vaizdą būtų pasakojęs iš okupuotos Lietuvos grįžęs turistai, tai tuojau jį apšauktų "tarybinės" Lietuvos prieš, ieškančių priekabių prie "socialistinės statybos" ir "komunistinės santvarkos", bet kai žiauria gyvenimo tikrovę patvirtina centro komiteto į Akmenę pasiųsti reidinkiniai, tai ruošama byla Akmenės kolchozų viršininkams, nemokėjusiems prižiūrėti laukų.

Reikia neužmiršti, kad už paliktus ir supuvusius šiaudus būtų baudžiamas bet kuris grįtelininkas, drįsęs paimti savo karvei paliktų šiaudų gniužtę. Tai būtų buvęs "socialistinės nuosavybės" vogimas. Komunistai niekada nepasigamins pakankamai duonos žmonėms, kol veiks tokia jų tvarka.

Lietuvos klausimas būtų buvęs užmirštas ir to pagrindo — sienų keitimo taikos būdu nebūtų buvę sudaryta. Dabar jis yra — galima taikyti ir kitiems kraštams, nes jis neapribojamas tik Vokietija.

Š/m. gegužės mėn. rašiau, kad pasirošimas sukliudyti Sovietų užmačias, gauti okupacijos pripažinimą yra per menkas. Prez. Fordas Baltijos delegacijos priėmimas (Bobelio) ir Ereto knygelės anglų kalba išleidimas — Užmiršti Pabaltiečiai — neatsvers Sovietų reikalavimų. Reikėjo išleisti Sovietų nusikaltimų įrodymų tarptautinei teisei J. A. Valskybės, lietuvių tautos kovas prieš okupaciją bei Sovietų politiką ir siekiamą užvaldyti pasaulį. Tuo reikalu nieko nepadarė, bet veikta visai priešingai, ko nereikėjo daryti. Buvo garbinamas Smetonos vadistinis režimas, kai pats prez. Fordas, lankdamas Europą š/m. gegužės — birželio mėn. ragino NATO narius priimti Ispaniją, tai jam pritarė tik Vakarų Vokietija.

Kiti dėl Franko vadistinio režimo nusistatė laukti, kol pasikeis Ispanijos režimas. Arba, virš dviejų metų posėdžiu dami Šveicarijoje, 35 valstybių delegacijos ruošė Helsinkio susitarimus ir todėl Šveicarijoje gyvenančiam Lietuvos atstovui dr. Geručui buvo gera proga sueti kontaktą su mažųjų valstybių delegatais ir paprašyti jų paramos Lietuvos klausimu. Bet buvo veikta vėl atvirkščiai: dr. Gerutis organizavo Šveicarijoje 1974 m. studijų savaitę su specialia paskaita apie vadistinio režimo vado A. Smetonos nuopelnus!

Ir kai JAV prieš Helsinkio Sovietų stipri propagandą pasirašyti susitarimus, tai anot dr. Bačkio, par excellence lietuviškos atstovybės su Lozoriaičiu priešakyje nieko nepadarė, o jų pareiga buvo veikti, informuoti JAV spaudą ir visuomenę bei leisti minėtus raštus. Tačiau "Draugas" su akademiniiais skautais leido neturinties valstybinės vertės Raštinio atsiminimus, teikdamas nuolaidas! Ar nebūtų buvę Lietuvai naudingiau, jeigu vietoj to būtų ruošiami ir išleisti minimi raštai?...

Kas daryti dabar? Ruošti bent tris kalbomis Helsinkio susitarimų kritiką, įrodant jų žalingumą J. A. Valskybės, Europai, ir kitus raštus, kad, atėjus momentui, remtis tvarkinga sienų pakeitimo klausule (ar kitomis priemonėmis) nebūtų vėl nepasirošta. Tos

VL. BAKONAS

Pastabos iš tolo

Grand Opera su Arnoldu Voketaičiu

"Los Angeles Times" jau kelios dienos, ypač ilgojo Labor Day savaitgalio proga skelbia Los Angeles "Graikų Teatrą" (toks teatro rūmų pavadinimas) statomos operos spektaklius. Vienas tokių skelbimų: Grand Opera — with stars from Metropolitan Opera the Barber of Seville — Frank Guzarera, Ruth Welting, Arnold Voketaičis, John Guarnieri, Dan Sullivan.

"Sevilijos Kirpėjas" čia statomas ketvirtadienį (rugs. 4) ir šeštadienį (rugsėjo 6). Arnoldas Voketaičis tuose spektakliuose pasirodys Don Basilio rolėje. Tas pat laikraštis, dar savaitę anksčiau, savo labai plačiame renginių kalendoriuje išdėdė didelę Arnoldo Voketaičio nuotrauką — kaip jis atrodo Don Basilio rolėje.

Kardinolas su kūju — Čikagoje

Siomis dienomis "Los Angeles Times" išdėdė ilgą ir išsamų, bet labai kritišką, straipsnį apie Čikagos arkivyskupijos valdytoją kardinolą Cody. Straipsnis pavadinamas: "Revolt in Chicago Archdiocese. Catholics Face School Conundrum". Vienoje to straipsnio vietoje, apie kardinolą Cody, taip sakoma: "but in the last 10 years here, the cardinal has made a lot of enemies. He deals — not with a gentle hand — but with a sledge hammer. He rolls over

jėgos, kurios priverstė priimti nutarimą taikos būdu keisti sienas, stiprėja ir veikia toliau.

Ar jų traukimą atlaikys ilgainiui Berlyną skirianti mūrinė siena, yra pagrindo abejoti?...

Pastaba. Atrodo, veikiausiai kas nors iš neutralių ar nepritariančių parašys "Helsinkio susitarimų kritiką, gal iš mažųjų demokratinių valstybių".

Tačiau to laukti nereikėtų ir užsienyje reziduojantieji Lietuvos diplomatai turėtų tai atloti. Bet kai jie iki šiolie nieko nėra toje srityje padarę, abejotina, ar jie tą padarys? Todėl reiktų paprašyti ką nors iš dalyvavusių valstybių delegatų tą padaryti. Lėšų išleisti turėtų nesigailėti, kai buvo leidžiamos visai nereikalingos knygos.

(Pabaiga)

consultative procedures like a Mack truck". Labai praverstų, jei tą straipsnį perskaitytų čikagiškiai kovotojai už lietuvių katalikų teises toje arkivyskupijoje.

Thor Heyerdahl — dar vienas pranašas...

Siomis dienomis Los Angeles lankėsi garsusis norvegas, nuotykių ieškotojas Thor Heyerdahl, mums geriausiai, turbūt, žinomas iš jo plaustinės kelionės per vandenynus aprašymo "Kon Tiki" (tokiu vardu vadinosi ir pats plaustas). Šis garsus nuotykių ieškotojas norvegas dabar jau yra žymus ir kaip mokslo žmogus: antropologas, biologas, geografai, archeologas, tyrinėtojas, turįs ir Ph. D. kaip archeologas.

Jis čia buvo atvykęs ryšium su jo naujos knygos, anglų kalba, pasirodymu ir buvo šiltai priimtas ne tik atitinkamuose mokslo žmonių rateliuose, bet ir didžiojoje spaudoje, kurioje buvo įdėta jo labai patrauklūs išpūdziai ir spėjiojimai ne tik apie jo nuotykius ir tyrinėjimus, bet ir apie... žemiškos gyvybės likimą. Jis tarpe kita ko pareiškė, kad jei žmonija nesusiims griežčiau kontroliuoti oro aplinkos taršą — tai mikroskopiniai jūrų paviršiaus gyvybės sluoksnis "plankton" gali būti sunaikintas per 50 ar 100 metų. Gi "plankton" yra tai, kas pagamina ir į atmosferą pertekia reikiama kiekis deguonio (oxygen), be kurio joki gyvybė žemėje nėra įmanoma. Gana nelinksmas "pranašystė", bet kai ją daro tokio kalibro garsenybė kaip Thor Heyerdahl, tai... vis dėlto pagalvoji — nejaugi?

Jūs žinote?

Turtingiausias (padalinus visus turtus lygiomis visiemis krašto gyventojams) kraštas yra — Kuwait, kur kiekvienam gyventojui tenka 11,000 dolerių, antroje vietoje — Šveicarija — su 7,270 dolerių kiekvienam asmeniui, trečioje — Švedija su 6,840 dolerių, ketvirtoje — Danija su 6,800 dolerių ir tik penktoje vietoje yra Amerika — su 6,595 doleriais kiekvienam gyventojui. Kas sakė, kad Amerika yra turtingiausias kraštas?

DR. A. J. GUSENAS

SAUGOK SAVO SVEIKATĄ

Medicina dar neįmoko nugalėti kai kurių ligų, bet kaip jų išvengti — dažnai jau žino.

16

Tikrosios rūšies vėžys atsiranda ant apatinės rūkų lūpos ir ant liežuvių, priešais išpuvusi, aptrupėjusi dantį. Ant lūpos, liežuvių ir ryklėje vėžiai auga labai pamažu. Laiku juos pašalinus, galima ramiai, be rūpesčio gyventi.

Jei žmogus būtų atsargesnis, pastebėjęs ant lūpos, liežuvių, veido, nosies ar paakų, šašelių, spuogų, išdygus ir jei jis nepranyksta, nebegyja, tuomet nieko nelaukus, būtina į gydytoją kreiptis nuosekliai diagnoze padaryti. Dažnai būna, kad toki šašeliai, spuogai pavirsta piktišiais ir baigiasi vėžiu, kurio šaknis jau esti giliai į audinius įsibrovusi ir nepasiduoda jokiai gydymui. Tada žmogus miršta.

American Cancer Society surinkti statistikų duomenys štai ką rodo: Nuo plaučių vėžio miršta 91 proc. ir mirtingumas nuo jo didėja. Plaučių vėžys prasideda vien tik nuo didelio rūkymo. 1972 metais plaučių vėžiu mirė 72,000, 1973 metais bus 79,000 naujų plaučių vėžio susirgimų. Krūties vėžio naujų susirgimų bus 76,000, o 32,600 nuo jo mirs.

Sirdies ligos stovi pirmoje vietoje, 1972 metais nuo jų mirė 350 — tūkstančių žmonių. 1973 metais naujų susirgimų vėžiu bus 650,000, 319,000 nuo jo mirs. Yra apskaičiuota, kad 53 milijonai amerikiečių sirgs vėžiu ir vienas iš keturių nuo jo mirs. Tai baisūs skaičiai, kuriuos American Cancer Society surinko 1972 metais.

Chicago Sveikatos departamentas paduoda šias skaitlines: 1971 m. nuo širdies ligų mirė 16,191. Nuo vėžio 6,591. Naujų susirgimų kūdikių — 1,035. Nuo arteriosklerozės 2,934. 1971 metais Chicagoje užkorduota naujų susirgimų veneriškoms ligoms: gonorea 37,618, sifilis 4,745, pneumonija — 1,075 ir mirė — 998 žmonės; tuberculosis active 1,385. Vien tik Chicagoje buvo tiek susirgimų 1971 metais. Kur kiti Amerikos miestai? Kiek susirgimų nebuvo užkorduota? To niekas nežino.

Dr. Herbert Waliz, Bostono universiteto biochemistas, štai ką sako: Mergina ir moteris, kurios vartoja contraceptive pills, kad neužsiveistų laike lytiškų santykių, jos bus krūties vėžio aukos tarpe 25 — 30 metų amžiaus. Krūties vėžys plinta ir 45% moterų bus jo auka.

Dr. Unfelder tyrinėjo stilbistrol hormone veikimą. Jis surado, kad moterys, kurios jį vartojo apsaugai nuo netaikinio kūdikių pagimdyti, vėliau gimdė turėjo adenocarcinomą. 80 moterų buvo ištirta ir jaunystėje jos visos mirė nuo vėžio.

Dr. Eric Boylant, vėžio ligos tyrinėtojas specialistas, štai ką sako: 5% vėžio prasideda nuo virusų, 90% paeina nuo chemikalų carcinogenų. Carcinogenų patenka į mėsą, kuomet į gyvulių pašarą būna įmaišyta Stilbistrol hormone, dėl greitesnio jų nutukimo. Vėžio ligos tyrinėtojai sako, jei iš mėsos pašalinti carcinogenus, sumažėtų ir vėžio liga.

Ne tik žmonės, bet ir žuvis serga vėžiu. Fox upė netoli nuo Chicago, yra tiek užteršta, kad net ir žuvis turi vėžio ligą. Tyrimai parodė, jog 16% žuvų turi auglius, kurie vėliau vėžiais virsta. Chicago Sveikatos skyriaus gydytojai įspėjo žmones, kad toje upėje žmonės neužvautų.

Beje, paskutinių dienų surinkti statistikos duomenys rodo, kad moterų rūkymo mirtingumas padidėjo net 20 procentų. Tas rodo, kad ateityje daugiau moterų mirs nuo vėžio ligos, negu vyrų.

Reikia sakyti, kad mokslininkų tyrinėjimai vėžio ligos priežasčių per paskutinius du metus mažai ką naujo surado. Kaip pirmiau, taip ir gūdien vėžio liga visu ryžtumu žengia pirmyn. Jos gydymui nedaug tebegelbsti nei X-ray spinduliai, nei gydymas radiumu ir nei vaistai.

Vėžio ligai labai daug įtakos daro įvairių rūšių mitybos veiksniai, kurie gražiai apšakstoti nuodingais chemikalais, kad palaikytų spalvą ir grožį, atrodytų labai skanūs ir patrauklūs akiai.

Nūdien žmogus, sulaukęs senesnio amžiaus, per daug naudoja gyvulinės kilmės mėsą. Jis turėtų jį naudoti daug mažiau, o daugiau augmeninių, kurie yra lengviau suviršinami ir kurie negamina tiek daug nuodingųjų rūgščių. Gausus gyvulinių proteidų vartojimas sužaloja virškinimo aparatą ir viso kūno ląsteles panardo nuodingųjų atmatų skysčiuose.

Būtina žinoti, jog nepiktieji vėžiai galima pagydyti, jei jie nėra dar giliai įsibrovę į kūno audinius. Bet piktieji vėžiai nėra pagydomi.

Dr. Saul Brown, patologas iš Mount Sinai ligoninės, gydytojų suvažiavime, Conrad Hilton hotel, Chicagoje, pasakė štai ką: Nuo synthetic estrogen vartojimo laike nėštumo, milijonas moterų bus gimdos vėžio aukomis. Jis sakė, kad pastebima ankstybus simptomus, moteris turi daryti patikrinimus kas 3 mėnesius arba keturis sykius per metus dėl apsaugos nuo vėžio gimdoje. Patikrinus 527 moteris, vartojusias estrogen laike nėštumo, 91% iš jų turėjo pradines žymes, iš

kurių paėina vėžio liga. Moterų amžius buvo tarpe 18 ir 25 metų.

Dr. Justin J. Stein, American Cancer Society suvažiavime, pasakė štai ką: 1974 metais nuo vėžio ligos mirs 300,000 iki 350,000 žmonių. Plaučių vėžiu dėl rūkymo mirs 60,000 vyrų, o moterų 15,000. Tiek mirs, o kiek jų susirgs? Nėra surinktų skaitlinių.

Casper Weinberg, prezidento Nixono Health, Education ir Welfare Departamento sekretorius, sako štai ką: — 600,000 milijonų dolerių, paskirtų pinigų vėžio ligos priežastims ieškoti yra užkliuvę sveikatos departamente ir negali atspalaiduoti. Conquest of Cancer programa glūdi politikierių ir mokslininkų rankose. Kol kas visa programa neina tvarkingai ir dėl vėžio ligos suradimo priežasčių ir jų pašalinimo, veik nepadarėta pažangos. Matyt, jog valdžios politikams daug daugiau rūpi karo pabūklų konstrukcija, negu vėžio ligos priežasčių suradimas!

Būtų gerai, kad žmogus, pajutęs vidinį virškinimo organų negerumą, arba pastebėjęs išorinį ant odos audinių, taną, karpą arba mažą guzelį, tuojau kreiptųsi pas gydytoją, kad padarytų nuoseklų ištyrimą, ar auglys pavojingas, ar ne?

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBE

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKT. AUS. NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERKA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6149 So. Polanski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠALPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
340 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Office: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5 val.
trečiadienis, šeštadienis 8-3 val.
ir sekmadienis pagal susitarimą.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines direktorius.
1938 S. Main Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 9-5 darbo dienomis ir
kas antrą, ketvirtadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2724.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERKA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
3214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Tel. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2654 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
OFISAI: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį 9-5 val. vak. šeštadienį
nuo 9-12 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
3354 WEST 71st STREET
OFISO telefonai: HEMLOCK 4-2123
Kad. telefonai: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, skambinti GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės, Med. Bandžiai.
Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadienis 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROSPECT 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

NAUJENŲ PIKNIKE

Reta proga senus gerus pažįstamus susitikti

Praėjusį sekmadienį su Naujienų patrijotu Jonu Šulca vyko į Naujienų pikniką, kuris įvyko Polonia Grove sode. Norėjome dar susitikti su veikėjais lietuvių veteranais. Nuvykus į ramdomą Brauzo besikalbant ir pamatome daug pažįstamų reikės su jais susitikti, ypač su naujieniečiais veteranais. Susitikus darbuotojų seną naujienietį Vincą Mankų. Smagu buvo kalbėtis apie praeitį socialistų laikais. Čikagoje gyvavo daug socialistų kuopų. Mankus jas visas išvardino ir numerius pasakė. Sako, kaip buvo gražu visi veikė solidarai ir vieningai. Bet tie laikai praėjo, mums lieka tik prisiminti. Man truputį neramu. Seni veikėjai ir pažįstami. Sveikini juos, bet nebeatsimena; tu-

ri pasisakyti kas esi, pasakyti savo pavardę. Smagu buvo susitikti su buvusiais Naujienų redaktorais. Visi dar pusėtinai kruta ir žvalūs. Štai susitinku seniai matytą Eufroziją Mikuziūtę, visuomenės veikėją. Veikė Amerikos lietuvių kongrese. Mikuziūtė du darbus dirbo - ejo raštininkės ir išdėdinkė pareigas, o dabar eina pareigas SLA išdėdinkė. Dera! atrodo ir neseniai. Tikrai malonu kelti žodžių prisiminimus. Tiek daug praėjo metų, kada Amerikos lietuvių kongrese dirbo ir komvojė už Lietuvos laisvę ir demokratiją.

Malonu buvo susitikti su senomis naujienietėmis. Štai ir B. Smalelis, kuri papasakojo įdomius įspūdžius kaip ji neseniai buvo nuvykusi į Argentiją pas savo gimines paviešėti. Jos draugės A. Čepaitienė, K. Radišauskienė, B. Klemka ir J. Žmonelė Bernice; E. Bučinskienė, Baronienė papasakojo apie savo namus, kur ją buvo užpuolę plešikai ir baisiai išgąsdino. Malonu buvo susitikti su nepavargstančiu laikraštininku Juozu Pronsku. Dar norėjau su kitais veteranais pasikalbėti, bet greitai prasidėjo dainų programa, politikierių kalbos, laimės šuliniai ir kitokios įvairenybės. Nelaukiamai atėjo vakaras, piknikautojai pradėjo atsivieškinti, vyko į namus užbaigę tikrai draugišką Naujienų pikniką.

ir bus, tik rašėjų mažai. Mūsų draugijai, klubui jau mažai bėra. SLA 301 kuopoj narių yra, bet gyvybės, judėjimo nesimato. Tas priklauso nuo valdybos. Tad mielieji atbuskite! Vienybės - galybė.

SANTA MONICA, CAL.

Amerikos Lietuvių Klubo tradicinis balius

Jau trylikti metai iš eilės, kai S.M.A. L. Klubas ruošia savo tradicinius balius, kuriuos lietuviai ir jų draugai labai mėgsta ir gausiai lanko.

Siemet balius įvyks spalio mėn. 4 d., šeštadienį Miramar viešbutyje - Satellite salėje (Wilshire Bl. ir Ocean ave., S. Monica, Calif.). Pradžią 7 val. vakaro. Bus įdomi trumpa programa, kurią išpildys solistas Antanas Pavasaris ir šokėja Ramona Alseikaitė. Bilietai su vakariene \$10 asm. Taip pat numatomi ir laimėjimai. Bilietus rezervuoti prašoma pas: A. Devenienę - tel. 393-1914, E. Gedgaudienę - tel. 399-1825, S. Kvečą - tel. 393-3367 ir A. Markevičių - tel. 828-7525.

Sekantis klubo parengimas, tai visiems žinomos solistės Stasės Pautienienės dainų koncertas, kuris ruošiamas š. m. spalio mėn. 18 d. 7 val. vak., Bay Woman's Club salėje, 1240, 4th St., S. Monica, Calif.

Ten pat dailininkė Gina Geštaušienė, kuri šią vasarą tobulinosi tapyboje Paryžiuje ir tik prieš porą savaitių iš ten sugrįžo, pristatys savo naujausius paveikslus.

Visus lietuvius bei jų draugus kviečiame skaitlingai dalyvauti balijje ir koncerte, maloniai praleisti laiką savųjų tarpe. Iki pasimatymo! Klubas Valdyba

ROCKFORD, ILL.

Neužmirškime Balso 85 skyrių

Maloniai kviečia skyriaus narius ir susirinkimą, metinis svarbus susirinkimas įvyks Lietuvių Klubo patalpose rugsėjo 14 d. po pietų. Džingus Balso 85 sky-

rius pateko į geras rankas, kurie rūpinasi, pasirūpins ir dirba, tai mūsų darbinė valdyba. Palaikyti tą šalpos-labdaros organizaciją, tai visų pareiga.

Taigi susirinkime, išrinkime tą pačią valdybą, kuri pajėgi darbuotis ir vesti organizaciją geru keliu, rūpinasi nelaimingais savo broliais okupuotoje Lietuvoje ir kituose kraštuose. Kviesia į susirinkimą Balso 85 skyriaus valdyba. Zvalgas

TAISOME KLaida

Rugsėjo mėn. 2 d. Nr. 204 straipsnyje "Nereikalingas ir neprasmingas darbas" 5 skilt., 8 eil. iš viršaus į Rusiją, turi būti į Reichą.

FORESTS CAN'T FIGHT FIRES

Susirinkimų PRANEŠIMAI

S. L. A. 134 Moterų Kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo mėn. 13 d. Chicago Savings and Loan Association svetainėje, 6245 So. Western Ave. 1:00 val. popiet. Po susirinkimo bus vaisės. Nesivėluokite. A. Halik, nut. rašt.

Penktadienį, rugsėjo 12 d. 7:00 val. vak. Našlių, Našliukių ir pavienių draugų klubas turės susirinkimą Vyrų salėje, 2455 W. 47 St. Vieni klubo nariai ir prijaunantieji yra kviečiami gausiai dalyvauti. Po susirinkimo bus vaisės ir šokiai J. Joniko orkestrui grojant.

Našlių ir Našliukių antroji gegužinė (piknikas) įvyks rugsėjo mėn. 14 dieną Onos Brungulienės darže, 8284 Kean Ave. Willow Springs, Ill. Pradžią 12 val. dienos. Veiks būtetis ir virtuvė. Taip pat bus laimės šulinys su daug vertingų dovanų. Victoria Cinka, sek.

A. A. MARCELĖ GARALEVIČIUS

Pagal tėvus Jocyte
Gyv. 6821 So. Rockwell St.

Mirė 1975 m. rugsėjo mėn. 10 dieną, 1:00 val. popiet, sulaukusi 63 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Raseinių aps., Jurbarko mieste. Amerikoje išgyveno 25 metus. Paliko nuliūdę vyras Antanas, sesers dukterė Genė Lepnickienė su šeima ir kiti giminės draugai bei pažįstami.

Lietuvoje liko sesuo. Priklausė Vytuto Didžiojo Saulių Rinkinei ir Tauragės klubui. Kūnas pašarvotas S. C. Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 St. Seštadienį, rugsėjo 13 dieną 9:30 val. ryto bus įvykis iš koplyčios ir Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, o po gedulingu pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse. Visi a. a. Marcelės Garalevičienės gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir sulekti į paskutinį patarnavimą ir atsivieškinimą.

Nuliūdę lieka: Vyras, sesers dukterė, kiti giminės. Laidotuvių Direktorai Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

Keturių Metų Mirties Sukaktis

VITO ZUNAS
Gyv. 1209 Mulford St., Evanston, Ill.

Mirė 1971 metų rugsėjo mėn. 12 dieną, sulaukęs 63 metų amžiaus.

Gimęs Amerikoje, Beckmeyer, Illinois.

Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Paliko nuliūdę: žmona Adela Zunas, sūnus Wayne, marti Barbora, teta Stačienė, gyvenanti Rockforde, Illinois, ir daugelis kitų giminių, draugų bei pažįstamų. Mes Tavęs, Mūsų Brangiausios, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemėlė.

Nuliūdę lieka: Žmona Adela, sūnus, marti ir giminės.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Jei laikysite mano įsakymus, jūs pasiliksite mano meilėje, kaip ir aš laikiau savo Tėvo įsakymus ir pasilikau jo meilėje". — Jono 15:10.

Mylimieji skaitytojai, būkite atsargūs kaip jūs pasielgiate su Viešpaties įsakymais. Turime pirm savo Viešpaties pareikimą, kad jis pasiliko dangiškojo Tėvo meilėje ir buvo mylimiausias Sūnumi dėlto, kad buvo paklusnus savo Tėvui. Mūsų Viešpaties patarimai ir reikalavimai nėra persunkūs ir nėra duoti mus nugalinti. Priešingai pasakyta: "Tai aš jums kalbėjau, kad mano džiaugsmas būtų jumyse ir kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas". (Jono 15:11). Kurie gyvena arti prie Viešpaties, žino kad paklusnumas Viešpaties žodžiams ir pasilikimas jo meilėje, yra didžiausias džiaugsmas, sveikintis daugiau negu visos pasaulio linksmybės.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtis? Ir ta klausimą atsako knygute "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60629. SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROVEHILL 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNHALL 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6945 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MOKOMAS VIETA
Kępilis 7-6800 Rępilis 7-6800

EUDEIKIS
GAIDAS - DAIMID
SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFAYETTE 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYMPIC 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 65th STREET Rępilis 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. EASTED STREET Phone: Yards 7-1911

Susirinkimas vadovėlio reikalais

Registruotos L. Bnės Marquette Parko apylinkės susirinkimas įvyko rugsėjo 5 d., Marquette Parko paraprijos saloje, kuriame buvo aptarta vadovėlio "Tėvų Nemeliam Brangūs" vartojimo naudingumas lietuvių šeštadieninėse mokylose, pirmoji eilė mūsų paraprijos lietuvininkų mokykloje.

Susirinkimą atidarė apylinkės pirmininkas J. Bagdžius, kuris pasveikino susirinkusius, kurių buvo apie 150, prašė bešališkai aptarti šį visiemis rūpinamą klausimą ir tinkamai jį išspręsti. Darbo prezidiumo pirmininku pakvietė J. Vaičiūną ir sekretoriauti St. Patlabą.

Tam susirinkimas pritarė vienbalsiai. Padėkojė už pasitikėjimą, perskaitė pateiktą dienotvarkę, kuri buvo priimta be pataisų.

Susirinkimą sveikino reg. L. Bnės centro valdybos vadovu A. Juškevičius ir L. Bnės Tarybos vadovu dr. V. Dargis, palinkėdamas sėkmingai aptarti ir surasti priemones vadovėliui, kaip netinkamą ir žeminantį buvusį Lietuvos gyvenimą, išimti iš apyvartos.

Buvo pakviesti pasakyti savo nuomonę šie mokytojai: M. Pėteraitienė, St. Kaulėnienė, A. Repšienė, A. Zumas ir kiti šiuo klausimu žinantieji. La-

Paveiksle matomas laivas savo laiku dalyvavo svarbiuose Pacifico mūšiuose, bet dabar jis jau paskirtas laivui. Jis buvo veikiamas San Diego uosto sunaikinimui, bet nutrūko lynas ir liko plūduriuoti Pacifico vandeninėje. Vėliau jis ir vėl buvo paristas ir nuvilktas dirbtuvės, kur modernūs puikiai jį supiaustys, o pečiai suvirins naują metalą.

P A D Ė K A

S. m. gegužės mėn. 29 d. darbovietėje dirbant mašina Bill Thurn Nr. 6 man nutraukė kairiąją ranką. Buvau nuvežtas į St. Anthony ligoninę ir ten išbuvau iki liepos mėn. 4 d. Grįžęs iš ligoninės apsigyvenau pas dukterį Oną Hesther, 2544 W. 39 Place (2-tras aukštas, tel. 254-7398), Chicagoje.

Iš visos širdies dėkoju mane lankiusiems, atsiuntusiems dovanas ir tarusiemis pagudoms žodžius. Ypatingai dėkoju p. Sliužiui ir jo žmonai Stasei, Domininkui Maloliui, Vytiui Maksyviui ir p. Kernagui tardamas nuosirdžiausius padėkos žodžius.

SIMAS APANAVIČIUS

JAU IŠEJO IS SPAUDOS

Juozo Liūdžiaus Raštai

Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.
PETRONELES LIUDZIUVIENES
ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ
88 puslapiai. Kaina \$1.00.

Abi knygas galima gauti "Naujienose" arba pasiuntus pinigų tokiu adresu:

"NAUJENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Mintį tą sukakti, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekančių būtiną pareigą amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujųjų skaitytojų vėjus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, nedomamos ir nesidėdamos į sandėrus su okupantais ar jų igaliojimu.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą žiaūsiai pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiemis idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienos yra mada. Lai tai mada tampa jau prenumeruoti.

Todėl Naujųjų vadovybė ir Vajaus komiteta Jubiliejinių metų progą skelbdama platiniame vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruoti Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išėjimo, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujųjų prenumeratui, Jubiliejinių vėjus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

GARSINKITĖ NAUJENOSE

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — FRIDAY, SEPTEMBER 12, 1973

bai smulkiai ir vaizdžiai referavo vadovėlio atsiradimo ir paruošimo eigą M. Pėteraitienė. Jos dėka ant sienos buvo iškabinta visa eilė telpusių spaudoje atsiliepimų ir straipsnių, pasisakymų vadovėlio reikalui ir vadovybėje esančių nuotraukos, kur aiškiai buvo parodyta, vietoje analizuojant bei darant reikalingas išvadas.

A. Repšienė visapusiškai apibūdindama vadovėlį, atviru nuosirdumu pasisakė, nors ji augusi mažajame šeimoje, bet nemačiusi taip vargingų kuinelii, tokių primityvių medinių aplūžusių arklų ariant. Pajuokai vyras su moterimi į arimą įkinkyti: vyras stumia arklą, o moteris vadelemis valdo kuinelį, ragindama sparčiau eiti. Ir štai mokiniai tai matydami susidaro labai blogą vaizdą apie Lietuvą, kurią neva mokomi mylėti.

A. Zumas pasisakė, jei kas ir galima būtų priimti vadovėlyje, bet bendrai paėmus, yra žalingas lietuviškai mokyklai ir jis turi būti išimtas iš apyvartos. St. Kaulėnienė po smulkesnės analizės savo išvadoje palaiko kitų pasisakymus dėl vadovėlio netikimumo. Ji nurodė daroma nusikaltimą, nes mes patys vaikus ruošiamė neigiamam nusiteikimui jų tėvų kraštui.

Tai toks buvo pasisakymas senų ir patyrusių pedagogų dėl minėto vadovėlio netikimumo lietuvių išėjimo mokyklai. Taip pat buvo pasisakyta susirinkimo dalyvių ir atėjusių jaunų mokytojų, kad vadovėlis yra tendencingas ir jis tarnauja okupanto naudai, nes akivaizdžiai buvo parodytas Vilniuje išleistas propagandinis albumėlis iškūrio į "Tėvų nameliai brangūs" yra įdėta nuotraukų. Tuo susirinkimas buvo labai nustebintas ir tiesiog pritrėnkta. Savaimė atpuolė visi pasisakymai bei įrodinėjimai, nes viskas paaiškėjo, kodėl jis taip stropiai bendradarbiautojo ginamas ir rekomenduojamas.

Nebesant tuo reikalu svarstymų, susirinkimas priėmė rezoliuciją, kurioje pavadė vadovėliui imtis visų galimų ir teisėtų priemonių, reikalaujant išimti vadovėlį iš mokyklos naudojimo ne tik pas mus, bet kitose mokyklose. Tenka paminėti vėliau susirinkime iškeltus pasisakymus, kaip tai dėl vadovėlio "Rūtelė" ir dabar išleisto V. Liulevičiaus "Lietuvių tautos ir valstybės istorija" I-mos ir II-os dalies lietuvininkams mokykloms vadovėlių, kur irgi yra įdėta nuotraukų iš minėto Vilniuje išleisto propagandinio albumėlio. Buvo pageidauta, šiam reikalui aptarti, panašų susirinkimą artimoj ateity sušaukti.

Buvo pavesta valdybai Tautos šventės simboliškam paminėjimui, iškelti rugsėjo 7 d. prie mokyklos aikštės vėliavą, taip pat dalyvauti su vėliava valdybai ir nariams eisenoje šiluvos procesijoje, kas ir buvo gražiai įvykdyta. Dar viena būdinga smulkmena, susirinkimas skaičiūmi buvęs dar gausesnis, jei pagal valdybos pranešimą "Draugas" nebūtų atsisakęs įdėti skelbimą apie susirinkimo šaukimą, nors už skelbimą norėjo apmokėti. Tikrai keista ir nesuprantama.

Nežiūrint ilgai užsitęsusių susirinkimo, kaip niekuomet dalyviai įtemptai sekė visą eigą ir aktyviai dalyvaudami išbuvo iki pabaigos. Užbaigai pirm. J. Bagdžius padėkojo už dalyvavimą, gyvas diskusijas ir naudingus patarimus. Susirinkimui pasibaigus, sugiedotas Himnas. Korespondentas

Spasskio nesėkmės

MASKVA. — Buvęs pasaulinis šachmatų čempionas Boris Spassky ruošėsi Maskvoje vesti Prancūzijos ambasados sekretorę Marina Šerbačevą, bet sovietų valdžia ėmėsi žygių neleisti, įsakydama jai aplieisti Sovietų Rusiją vedybu nelaukus. "Mano planas buvo apsisvesti ir šachmatus laišti", nusiskundė Spassky Associated Press atstovui.

Jau pernai jam Sovietų valdžia atėmė teisę važiuoti į užsienius, jo apartamentą aplėšė, o dabar vedybų biuras atsisakė duoti leidimą vesti.

TRUMPAI

— Kristijono Donelaičio Pradinė ir Aukštesnioji Lituanistinės Mokyklos pamokas pradeda š. m. rugsėjo mėn. 13 d. 9 val. ryto Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose, 6901 S. Fairfield Ave., Chicago, Ill. Bus registruojami ir egzaminuojami mokiniai ir abi mokyklas. Jeigu testų Chicago mokytojų streikas mokykloje pamokų nebus. Dėl informacijos pradinė mokykla skambinti vakarais mokykl. Irenai Bukaveckienei telef. PR 8-3320, aukštesniajai mokyklai mokykl. Danutei Bindokienei.

Julius Širka, Mokyklų Direktorius

— Juozas Grybauskas, Hot Springs, Ark., susipažino su Naujienomis ir vertindamas jų informaciją šiais visokių netikėtumų bei staigių permėnų laikais, jas užsisakė 6 mėnesiams. Naujasis mūsų skaitytojas p. J. Grybauskas yra Lietuvos kariuomenės kūrėjas — savanoris, aktyvus visuomeninėse ir patriotinėse organizacijose, vienas iš

LB apylinkės ir LAS skyriaus kūrėjų. Malonu buvo gauti jo laišką su užsakyimu ir apie tai pranešti visiems Naujųjų skaitytojams.

— J. Ješmantas, Spring Valley, Ill., lietuviškos veiklos veteranas ir spaudos rėmėjas, pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė 4 dol. Naujųjų naudai. Ponia Julija Dyksinskienė iš Bridgeport apylinkės kartu su gerais linkėjimais atsiuntė 2 dol. Tos apylinkės tautietis užsisakė Naujienas 3 mėn. Naujųjų vadovybė visiems nuosirdžiai dėkoja.

— Ant. Kenstavičius, Hope, B. C., Canada, atsiuntė tokį laišką: "Nelaukdamas paraginimo siūnciu piniginę perlaidą sumoje \$35 pratęsti laikraščio prenumeratą. Ta savo mažą \$5 pensininko auką noriu prisidėti prie popieriaus ir kitų laikraščio išlaidų pabranginimo padėgimo. Linkiu Jums ištermės kovoje už Lietuvos laisvę, lietuviškumo išėjimo išlikimą ir už būvį". Naujųjų vadovybė dėkuią p. Kenstavičiui už bendradarbiavimą, pareikimą ir paramą.

— Arėjas Vitkauskas, Jersey City, N. J., Lietuvos kariuomenės savanoris — kūrėjas, šiemet švenčia dvigubą sukaktį — 60 m. spaudos darbuotės ir 73 m. amžiaus. Jis vadovauja World Wide žinių agentūrai ir yra kolumnistas Globe žurnalo. Tarnaudamas 9 pėst. pulke 1919 m. jis išleido pirmąjį karių laikraštį "Tėvynės Gynėjas". Buvo Eltos ir daugelio laikraščių bendradarbis bei redaktorius. Išleido savo eilėraščių ir novelių rinkinį. Dar ir dabar jis bendradarbiauja daugelyje išėjusių laikraščių. Angliškoje spaudoje jis dažnai iškelia Lietuvos bei Palatinijos kraštų reikalus.

— Rašyt. Stepo Zoharsko Manlyland Books leidykla, 84-39 90th St., Woodhaven, N.Y. 11421 išleido anglišką J. Daumanto knygą "Partizanai už geležinės uždangos".

— Donald Wixtrom, Witch Lake, Mich., buvęs ūkininkas, turi nepaprastų gabumų svetimoms kalboms. Nors mokykloje jis mokėsi tik lotynų kalbą, bet dabar, sulaukęs 46 m. amžiaus, moka 21 kalbą ir turi vertimų biurą. Tarpe svetimų kalbų jis moka ir lietuviškai. Žinovų nuomone jo vertimai yra be priekaištų, nors kai kurie yra apie mokslinius bei specialios paskirties dalykus. Tas kalbas jis išmoko laisvu nuo ūkio darbų laiku.

— John Chervokas, New York, N. Y., paskirtas Senior viceprezidentu ir projektų direktoriumi Warick, Welsh & Miller garsinimų bendrovėje. Prieš tai jis buvo tokiose pat pareigose W. Esty ir kitose garsinimų bendrovėse.

— Cicero Šaulių iškyla ir prizinė šaudymas įvyks rugsėjo mėn. 21 d. medžiojimų — meškeriojimų ūkyje. Bus vykstama didelių autobusų. Šauliai gali pasikviesti ir svečių.

— Dalilos Mackialienės vadovaujamas Los Angeles Dramos Sambūris vaidins Jurgio Gliados dramą "Čiurlionis" rugsėjo 21 d. š. Kazimiero paraprijos salėje. Ten bus Čiurlionio reprodukcijų paroda ir akademija. Tos iškilmės bus LB rengiamų Lietuvių Dienų proga rugsėjo 2 ir 21 d. LB Santa Monica apylinkė rengia sol. Praurimės Ragienės koncertą Moterų klubo patalpose rugsėjo 13 d.

— Pirmyn choras ruošia šeimynišką pikniką rugsėjo mėn. 14 d. 3 val. po pietų Vyčių salėje ir sodelyje, 2455 West 47 Street. Kviečiame visus narius ir jų šeimimas ir tuos kurie įdomėjasi šio choro veikla prisijungti prie mūsų jaunos šeimos. Vaisės nariams veltui. (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMAS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parke. Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5. MŪRINIS - MEDINIS. \$1.100 mėn. Prašo \$50,000, Marquette Parke.

10 BUTŲ MŪRINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

SAVININKAS PARDUODA SVARŲ IR PATRAUKLŲ 5-6 KAMBARIŲ BUNGALŲ
Tuojau galima užimti.
58-tos ir So. St. Louis apylinkė.
Skambinti angliškai.
Tel. HE 4-8232.

Visų rūšių namų apšildymo specialistas JOHN PUCETA.
Telefonas 925-4661. Sk.

SUNLAND REALTY

45114th Street North,
St. Petersburg, Florida 33703
Tel. 813-527-0696. Lietuvių Realitor

ANTON L. MAURAGAS.
Jis maloniai patarnaus lietuviams, kurie nori pirkti ar parduoti namus.

MARQUETTE PARKE savininkas parduoda mūrinį namą, 5 kambariai ir vienas viršų. Dvigubi aluminijaus langai ir durys. 2 mašinų garažas. Aptvertas geležine tvora. Arti lietuviškos mokyklos ir bažnyčios.
Tel. PR 6-1684.

BY OWNER

WILLOW SPRINGS
3 bedroom ranch, dining room, fireplace. Full basement. Attached garage. 150 x 200' wooded lot.
839-5315

— Naujienas galima užsisakyti telefonu, skambinant administracijai darbo valandomis. Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platinimo vėjus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pageidavimus ir galimų skaitytojų adresus.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

PRIES MOKSLO METUS

7 KAMB. MŪRO REZIDENCIJA. 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. \$29.750.
2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Įrengtas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. \$35.700.

GRAŽUS GEORGIAN 5 kamb. 40 pėdų lotas. 2 auto garažas. Arti ofiso. Jau turime raktą. \$18.250.
8 BUTŲ MŪRAS. naujas gazų šildymas. nauja elektra. alumin. langai. \$15.000 metinių pajamų. Arti mūso. \$71.700.
6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas, Marquette Parke. \$23.900.

LIUKSUS 10 METŲ MŪRO rezidencija. 3 miegamieji. 2 vonios. Karpetai. beismanto gražumėlis. Kampinis 40 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37.650.
1 1/2 AUKSTO. 18 metų mūras. 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūso. Laga verčia atiduoti. \$33.500.
6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21.000.

2 AUKSTŲ MŪRAS. puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismante. naujas gazų šildymas. Geras garažas. Arti mūso. \$26.500.
PLATUS LOTAS su garažu. Arti Maria High. Pigus. \$5.900.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, ĮVAIROS ORAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stojų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$60 pusmėnuo automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: Rpublic 7-1941

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RASO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA SVIESĄ.